

**HALLO, 1WA'ers**

Een nieuw schooljaar, een nieuwe bijeenkomst. Ja, ja de tijd staat niet stil. Dit maal ga ik het erg kort houden, daar ik a: zelf niet veel tijd heb, b: er zoveel wereldse dingen over 1WA'ers in de pers zijn verschenen. Wat ik U uiteraard niet wilde weerhouden. (Dus zie bijgevoegd.)

Voor de volhouders geen aanwezigheids klassement (eigenlijk gevraagd vorig jaar) , daar is geen plaats meer voor en meer pagina's betekenen meer te moeten frankeren en het budget is terug gezakt op een schamele 140 Bfr. Wat wordt het dit jaar : voor de liefhebbers nog eens een kegelavontuur.

Wederom in het **KEGEL CENTRUM SCHELLE (TAVERNE DE RUPEL)** Parklaan 3 (Tel. 03/877.04.74) plannetje is bijgevoegd. Wel goed opletten met die wegenwerken op den boomse-steenweg (voor het doortrekken van de tunnel tot voorbij de Pierstraat) en ook aan de kerk in Schelle ligt de baan opgebroken. Dus beter thuis iets vroeger vertrekken. Ik verwacht U om **20.30u**, het eigenlijke kegelen vangt aan om 21u. Niet vergeten he : **21 oktober 1995**

Nog vlug enkele nieuwssprokkels : 1WA nu ook in de politiek : Met "stem voor je buur" (Agalev) kon men in de regio Rumst-Reet voor Marc Zegels stemmen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 1994 (Toen nog op een 14de plaats). Wordt hij de volgende burgemeester? - 26/27 & 28 december 1994 de volle pot gewonden door taktisch en uitmuntend spel bij BLOKKEN op TV1 door Matine Somers (ten huise van M.Huys) - 24 februari 1995 collegequiz, wederom gehavende ploeg, zelfs overgeloop van organisator M.Huys naar het sterke gelacht (of zou'tem toch onder de sloef liggen?), daarmee toch net geen eerste stek, 1Wa'76 gedemotiveerd en weggezakt in het peleton. Maar de vraag met antwoord "Gie Bogaert" hadden wij bijna als enige juist!

Uitslag Volksspelen vorig jaar : 1.Zegels M.-1420, 2.Huys M.-1275, 3.Luc Daewoo-1090, 4.Ikke-1045, 5.Jan v.C.-955, 6.Koen-920, 7.Diana-910, 8.Chris W.-775 (maar toch ne prijs).

Nog even de kegelkampioenen van 1993 : Bij de heren : Chris W.-246 (uit 4 spelen) bij de dames : Marleen-201(idem).

Hopend op iets meer opkomst dan vorig jaar zit ik natuurlijk te wachten op een seintje of U dit jaar ook naar de 1wa bijeenkomst komt. Uiteraard is U zonder voorafgaandelijk bericht ook welkom, kegelen is misschien dan voor U niet weggelegd. Ik heb al vast 3 banen gereserveerd, maar een te veel moet ik ook betalen en een te weinig moet ik uiteraard trachten te voorkomen. Daarom is een briefje of telefoon meer dan welkom : graag **ten laatste zaterdag 7 oktober 1995**.

Aanvang van de stretching (ge weet wel het eerste pintje heffen, ...) is om 20.30u, het eigenlijke ballewerk vanaf 21 u.

allé tot de 21ste zeker?

De CISSE

OVER MENSEN EN HUN ZAAKJES

Oprichting Vlaams Netwerk voor Zakenethiek

Bij Volkswagen Vorst gaan arbeiders in staking omdat een te hoog werkritme wordt gevraagd. De dreigingen met ontslag uit het moederbedrijf in Duitsland zijn verholend, doch niet onduidelijk. Is het verantwoord tegenover vrouw en kinderen dat stakers hun job op het spel zetten? Moeten zij anderzijds zonder meer slikken wat de werkgever omwille van de produktiviteit en de winst heeft beslist? En welke houding moeten ze aannemen tegenover werkwillige collega's?

Dit soort vragen zijn een kluit voor het kersverse Vlaams Netwerk voor Zakenethiek, een groep van leerkrachten godsdienst die in de eerste plaats collega's en scholieren maar ook werknemers gevoelig wil maken voor de morele aspecten, het „goed en kwaad“ zeg maar, van het zakendoen. Bezieler-van-het-eerste-uur, godsdienstleraar Herman Siebens: „Toen ik in een zevende (specialistie)jaar het vak zakenethiek moest geven aan 19- en 20-jarigen die op het punt stonden in het bedrijfsleven te stappen, stelde ik vast dat a) geen op de praktijk afgestemd werkmateriaal voor leerlingen van het middelbaar bestond en b) niemand wist op welke wijze die lessen moest worden gegeven.”

WERKVLOER

De zoektocht naar lesinhoud en onderwijsmethode voerde Siebens naar o.m. het Overlegcentrum voor Christelijke Ethiek van de K.U.Leuven en het European Business Ethics Network (Europees Netwerk voor Zakenethiek). Het idee van dergelijk netwerk in Vlaanderen was meteen aantrekkelijk. Van meet af aan stond het echter vast dat het Vlaamse alternatief breder moest zijn dan het Leuvense overlegcentrum maar smaller dan het Europese netwerk dat vooral op de opleiding van professoren en bedrijfsleiders mikt. „Dit 'trapje lager' was een bewuste keuze,” benadrukt Herman Siebens, „omdat we willen voorkomen dat zakenethiek op het niveau van een elite blijft zweven. Zestig procent van de bedrijven zegt immers uitdrukkelijk ethisch te willen werken, wat veronderstelt dat niet enkel de bedrijfsleiders over het thema nadenken. Tot op de werkvloer moeten de arbeiders weet hebben van de morele overwegingen in hun bedrijf én moeten ze die ook in de praktijk beleven.”

De meeste arbeiders en bedienden lopen school in het technisch en het beroeps onderwijs, en daarin benadert het vak godsdienst nog het dichtst het thema zakenethiek. Het ligt dan ook voor de hand dat het onderwerp in de godsdienstlessen wordt ingebouwd én dat het zo nauw mogelijk aansluit bij de technische job straks in de bedrijfs wereld, aldus de godsdienstleraar. Vroeg of laat rijzen er immers altijd morele vragen. Het vak zakenethiek kan dan ook leerkrachten en leerlingen die

ermee worstelen daadwerkelijk helpen. Bovendien biedt het de kans om het blazen van het vak godsdienst in het technisch en beroeps wat op te poetsen en het perfect in te passen in de meer praktijkgerichte vakken en richtingen. Siebens: „Tenslotte kan het bewijzen dat godsdienst en geloof óók in 1994 én voor gewone werkmensen en kleine zelfstandigen bruikbaar zijn. Zakenethiek zet bijvoorbeeld de deur open naar de sociale leer van de Kerk, waarbij ik telkens opnieuw vaststel dat leerlingen, voor wie 'Kerk' samenvalt met 'seksuele moraal', verrast opkijken. Tiens, zeggen ze dan, met de Kerk is toch nog wat aan te vangen”.

MODEL

Hoe bereik je een breed publiek en hoe neem je het thema zakenethiek op in de bestaande leerplannen godsdienst? Feit is dat almaar minder mensen hun gedrag door de Kerk willen laten voorschrijven. „Waar de mensen wél van wakker liggen,” weet Herman Siebens, „is hun job. Omdat die bepalend is voor hun inkomens, voor het dagelijkse plezier van het leven. Willen we de Kerk helpen overleven, moeten we niet de mensen naar de kerk brengen maar de Kerk naar

de mensen. In bedrijfstermen: de Kerk moet klantgericht werken. Op dit moment wil dat zeggen: werken rond de actualiteit én met de onderwerpen die leerlingen écht bezighouden.” Om de drie jaar houdt Herman Siebens trouwens een enquête onder zijn leerlingen. In de resultaten leest hij graag een versterking van zijn eigen enthousiasme voor het thema zakenethiek in de lessen godsdienst. „De Kerk rechtstreeks ter sprake brengen, is een methode waarin ik niet langer geloof,” zegt hij, „maar wel via de omweg van morele en filosofische onderwerpen. Die scoren erg hoog bij tachtig procent van de leerlingen, ook bij jongeren die zich niet eens 'gelovig' of 'katholiek' noemen.”

Ethiek is voor Herman Siebens bovenal een kwestie van verantwoordelijkheid. Ethiek heeft ook alles te maken met antwoorden bieden. Dat dit veronderstelt dat er eerst vragen leven, blijkt geen probleem: „Voortdurend worden we geconfronteerd met vragen, al was het maar de vraag van onze naaste om respect. Maar we horen die vraag niet meer. Om moreel te handelen volstaat het niet dat we de stem horen van wie het hardst roept. We moeten ook de vragen van de allerzwaksten horen. En dat veronderstelt fijngevoelige oren”. Welke is dan de methode

om verantwoordelijkheid ter sprake te brengen en fijngevoeligheid aan te scherpen?

Liefst telkens opnieuw dezelfde, onderstreept Siebens, zoals bij wiskunde. De zogenaamde *stakeholders approach*, het model van de betrokken partijen, is bruikbaar. In een eerste fase wordt de situatie waarin iemand zich bevindt beschreven. Volgt een fase van analyse: de opsomming van alle betrokken partijen en het onderzoek van het belang (het 'recht') dat ze elk hebben. In zakentermen vertaald, betekent dit dat wordt nagegaan welke partij betrokken zijn bij zeg maar de productie van een goed. Zijn op het eerste gezicht slechts 5 betrokkenen te ontwaren, na analyse blijken het er 32 te zijn. De 27 anderen (milieu, buurtbewoners, gezinnen van de werknemers, enz.) hebben zwakke stemmen. Spijt hun belang, worden die 27 veelal niet gehoord. In een derde fase worden de respectieve belangen tegen elkaar afgewogen, om in de laatste fase een oplossing te bereiken die voldoet aan de meeste belangen.

DROOM

„Ik heb een droom,” zegt Siebens, „namelijk dat alle godsdienstleer-

krachten in Vlaanderen ons model gebruiken en aan gewone mensen aanleren. Als we er met z'n allen in slagen het spontaan te hanteren, ons telkens af te vragen of we nu eigenlijk iederéén respecteren, dan hebben we deze eeuw fantastisch werk geleverd voor de Kerk! Want op die manier rijst vanzelf de 'allerlaatste' vraag: Waarom moet ik rekening houden met de belangen van de ander en mag ik niet zonder meer mijn zin doen? Bij mijn leerlingen doet dit voorbeeld het altijd: Waarom zou ik mijn buurjongen geen blauw oog mogen meppen? Een louter menselijk antwoord volstaat niet. Je kan hierop enkel vanuit het godsbeeld (en dus vanuit het vak godsdienst) antwoorden.”

Een bijdrage voor *Branding*, het tijdschrift van de federatie godsdienstwetenschappers, bracht Herman Siebens samen met „gelijkgestemde” godsdienstleerkrachten. Een vijfkoppige werkgroep was het resultaat, ras gevolgd door de oprichting van het Vlaams Netwerk voor Zakenethiek in februari jl. („om een academisch netwerk vóór te zijn”). De klinkende bijval voor het netwerk is alvast een aanwijzing voor een grote nood: de plannen om eerst twee jaar lang de methodiek te verfijnen werden na amper een half jaar al opgeborgen voor een bijscholing van leraars godsdienst in Brugge. Ook in Antwerpen, Gent en Leuven bestaat belangstelling. Het Netwerk droomt trouwens van een heus diploma zakenethiek aan de K.U.Leuven voor leerkrachten godsdienst. Vele directeurs van instellingen in het Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit stellen het nut van het vak godsdienst in vraag. „We hebben dus in de zakenethiek geschoolde leerkrachten godsdienst nodig, willen we godsdienst als een volwaardig vak binnen het HOBV behouden”, waarschuwt Siebens. „Eens het vak afgevoerd, is het zo goed als onmogelijk om het opnieuw op de agenda te plaatsen”.

Januari 1995 verschijnt een brochure waarin inhoud en methode van het vak zakenethiek worden toegelicht ten behoeve van beleidsmensen en leerkrachten in het secundair onderwijs. Andere doelstelling is de aandacht aan te zwengelen bij de verantwoordelijke voor de leerplannen godsdienst. Het Netwerk is hoopvol dat de vicarissen voor het onderwijs het vak uitdrukkelijk in de leerplannen godsdienst zullen opnemen. Tenslotte wil het netwerk ook contacten leggen met bestaande initiatieven rond zakenethiek; in binnen- en buitenland, in academische en in economische middens.

ILSE VAN HALST

▲ Vlaams Netwerk voor Zakenethiek: voorzitter-coördinator Herman Siebens, Europastraat 31, 2850 Boom, telefoon 03/844.00.89.

